

מאמר ויתן לך האלקים ה'תשכ"ד

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א
שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

ה' תהא שנת עצמות טובה

קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"פ תולדות, הננו מו"ל בזה, בפעם הראשונה¹, מאמר ד"ה ויתן לך האלקים אשר לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, שאמרו בש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו ה'תשכ"ד.

*

מעל אלף וחמש מאות מאמרי דא"ח נאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"א-תשנ"א, ות"ל זכינו שרובם ככולם נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנם עשרות (!) מאמרים שטרם ראו אור מעולם, ובזה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידו הנחות ורשימות ממאמרי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, שיואיל לשלחם למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהם את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד תורתו של משיח, נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורה מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ימות המשיח,

מוצש"ק מברכים כסלו, ה'תשע"ט (ה' תהא שנת עצמות טובה),

קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,

ברוקלין, נ"י.

(1) בעת הדפסת ספר המאמרים בראשית ח"ב לא ה" מאמר זה תח"י. מאמר זה, יחד עם עוד ארבעה מאמרים, הגיע לידיו בהשתדלותו של א' התמימים שי', וזכות הרבים תלוי' בו (שאר המאמרים יפורסמו אי"ה במועד).

בס"ד. ש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו ה'תשכ"ד

הנחה בלתי מוגה

ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ וגו'¹, וידוע הקושיא בזה² דמדוע אומר כאן שם האלקים, דהא בברכת כהנים כתיב³ יברכך הוי', וזהו מקור כל הברכות⁴, וא"כ ה' צריך לומר גם כאן שם הוי'. ואע"פ שמטל השמים זו מקרא ומשמני הארץ זו משנה וכו'⁵, שזהו ענין התורה, ובתורה כתיב⁶ וידבר אלקים את כל הדברים גו', אבל מכל מקום אין מקרא יוצא מידי פשוט⁷ שזה קאי על ענינים גשמיים, ובמילא מדוע אומר כאן שם אלקים. ואפילו אם נאמר שזה קאי על התורה, אז ג"כ אינו מובן, דא"כ לכאורה מה פעלו הברכות, והלא ה' אח"כ מתן תורה, ואפילו אם נאמר שבמתן תורה ה' התורה מצד למעלה וכאן ה' תורה מצד עבודה, ג"כ אינו מובן דהרי אברהם ה' זקן ויושב בישיבה, ויצחק ה' ג"כ זקן ויושב בישיבה, וגם יעקב זקן ויושב בישיבה⁸ אפילו קודם הברכות, ומה ה' ההוספה בויתן לך. גם צריך להבין מדוע היו הברכות רק אחר הענין של ראה ריח בני כריח שדה גו'⁹.

ויובן בהקדים מאמר אדמו"ר הזקן (אשר השנה היא שנת המאה וחמישים להסתלקותו) בספר (ביכל) כת"י בנו ממלא מקומו אדמו"ר האמצעי עם הגהות אדמו"ר הצ"צ¹⁰, שאומר שם ויתן לך וגו', ומקשה מדוע אמר כאן שם אלקים, גם מה הענין שהשערות שהיו על יעקב פעלו שיהיו הברכות¹¹. ומביא על זה דהנה כתיב¹² מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים, ואומר כאן תענוגים לשון רבים, ולכאורה מה שייך במדריגה גבוהה כזו ריבוי התענוגים. והגם שיש ריבוי התענוגים, כמו תענוג ממאכל ערב ומריח ערב ובציור נאה ובשמיעת קול ערב, הרי כל זה הוא בנבראים בבי"ע, שהם נפרדים, משא"כ אצילות ששם אחדות פשוטה¹³, ומה שייך שם ענין ריבוי התענוגים. ומבאר שאין הפירוש שיש כמה תענוגים חלוקים, אלא שבכל תענוג גופא יש ב' ענינים, בדרך אור ישר ובדרך אור חוזר. אור ישר הוא שנמשך ויכילנה כלי המוח והלב, כמו תענוג מציור נאה וקול נאה שנתקבל גבי

(1) פרשתנו (תולדות) כז, כח.

(2) תו"ח פרשתנו (ח [קמט], סע"א). רד"ה זה תשכ"ח (סה"מ בראשית ח"ב ע' לג). וש"נ.

(3) נשא ו, כד.

(4) ראה ספרי נשא שם, כב ואילך.

(5) ב"ר פס"ו, ג.

(6) יתרו כ, א.

(7) שבת סג, א. וש"נ.

(8) יומא כח, ב.

(9) פרשתנו שם, כז.

(10) מאמרי אדה"צ תקס"ב ח"א ע' צה ואילך. וראה גם תו"ח שבהערה 2. אוה"ת פרשתנו קסא, ב ואילך.

(11) פרשתנו שם, כג.

(12) שה"ש ז, ז.

(13) ראה תו"א בראשית ג, א. וארא נז, א. ובכ"מ.

האדם, ואפילו תענוג של בשורה טובה אם הוא בסדר והדרגה אז גם אפשר לקבלו, וזהו בדרך אור ישר. אבל יש תענוג שאי אפשר להכילו, ע"ד בשורה טובה שבאה בפתאום, שאז נמשך אבל אח"כ חוזר למקורו, שנעשה ענין של כלות הנפש, שזהו בדרך אור חוזר. ולכן אומר תענוגים לשון רבים, בדרך אור חוזר ובדרך אור ישר.

והנה כאן אומר אהבה בתענוגים, אשר מזה משמע שבאהבה גופא יש ג"כ ב' ענינים הנ"ל, שבכלל אהבה – כמו כל המדות – מקבלת משכל, ושכל מקבל מתענוג, דהיינו שמתענוג נמשך להשכל ואח"כ להלב, ולכן גם במדות יש תענוג, כי באמת הם נמשכים מתענוג. ולכן באהבה גופא יש ג"כ ב' ענינים הנ"ל, בדרך אור חוזר ובדרך אור ישר, והם ב' האהבות, אהבה כמים ואהבה כרשפי אש¹⁴. אהבה כמים זהו בדרך אור ישר, היינו שנמשך מתענוג בדרך אור ישר, ולכן הוא אהבה כמים, שהוא בניחותא ובקריירות והוא מלמעלה למטה, ואהבה כרשפי אש זהו בדרך אור חוזר, מלמטה למעלה, והוא לפי שנמשך מתענוג בדרך אור חוזר, שאי אפשר לקבלו, ולכן כשבא באהבה הוא אהבה כרשפי אש שאי אפשר לקבלו, והוא בדרך מלמטה למעלה. וזהו הפירוש אהבה בתענוגים.

ובזה מבאר מעלות האבות אברהם ויצחק, שהם מדות דאצילות, אבל בשרשם הם תענוג דעתיק. דאברהם בשרשו הוא חסד דעתיק, ובגלוי הוא חסד דאצילות, ולכן אומרים¹⁵ זכור אב נמשך אחריו כמים (והוא בדוגמת אור ישר), ויצחק הוא גבורה, ובשורש שרשו הוא גבורה דעתיק, שזהו מדריגה נעלית יותר שגדולה מהכיל, בדרך אור חוזר, ואמיתת השפעת החיות הוא מגבורה, גבורה מלשון תגבורת החיות. וע"ד המבואר במאמרים הקודמים¹⁶ בענין גבורות גשמים¹⁷, שאמיתת ההשפעה היא ע"י גבורות, ולכן כתיב¹⁸ וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק, ולכן היו הברכות ע"י יצחק, שזהו אמיתת ההשפעה. וזהו מה שאנו אומרים¹⁹ זה היום – שזהו השפעה על כל סדר ההשתלשלות – תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון, שהעבודה הוא להמתיק הגבורות דעתיק (כמבואר בדרושי ראש השנה בסידור²⁰), ומשם שורש כל ההמשכות בתגבורת, וזהו דבר נעלה. ואיך נמשך המשכה זו, הוא ע"י השערות, דאור כמו שהוא הרי אי אפשר להמשיכו, ורק ע"י השערות אפשר להמשיכו, שזה בא ע"י הפסק עצם הגולגולת, ולכן ה' צריך להיות ע"י השערות. והגם שיעקב הוא

14) ראה בארוכה ספר הערכים – חב"ד (כרך א) בערכו (ע' תקצו ואילך). וש"נ.

15) בתפלת גשם.

16) ראה סה"מ יו"ד י"ט כסלו ע' רי הערה 19.

וש"נ.

17) ל' חז"ל – ריש תענית. ראה לקו"ת ס"פ

ואתחנן (יג, ג). שמע"צ צב, ד. ובכ"מ.

18) יהושע כד, ג.

19) בתפלת מוסף דר"ה (ברכת זכרונות) (ר"ה

כו, א).

20) עם דא"ח – רמז, א"ב. וראה גם מאמרי

אדהאמ"צ בדברים ח"ג ע' איכח ואילך. ועוד.

מדריגת ואנכי איש חלק²¹, שהוא למעלה מהשערות, שזהו מצד שרשו שהוא קו האמצעי שמבריח מן הקצה אל הקצה²², שעולה למעלה מאברהם ויצחק ולמעלה מרצוא ושוב ולמעלה מאור חוזר ואור ישר ולמעלה מתהו ותיקון, ושם הוא איש חלק, מכל מקום בהתגלותו באצילות הרי הוא תפארת, ספירה הג' אחר חסד וגבורה, והוא מקבל מחסד וגבורה, ולכן כדי לקבל צריך להיות ע"י השערות.

וביאור הענין הוא, דהנה יש כמה מדריגות בשכל, דיש חי שבשכל וצומח שבשכל ואפילו דומם שבשכל. חי שבשכל הוא הענין שיש בשכל שפועל חיות בכל האיברים, דהיד כותבת כפי השכל, ואפילו ברגל ג"כ פועל, שמיד שעולה בהמוח לנענע ברגלו מיד מנענע, שזהו החי שבשכל. אבל כשיעלה במוחו לנענע שערותיו, מכל מקום לא יענע, והוא משום שזהו צומח שבשכל, שיונק ממותרי מוחין, וגם יש הפסק של עצם הגולגולת, ולכן אינו פועל. ואעפ"כ יש בו חיות, שהרי הוא מחובר אליו, אלא שזהו חיות מצומצם. ולכן אפשר להיות ההמשכה רק ע"י השערות, ועי"ז אפשר לקבל הברכות שהוא אור חוזר, אבל בלי השערות אי אפשר לקבלם.

והנה כל הענינים צריכים להיות אח"כ בעבודה. וענין של אור ישר הנ"ל הוא עבודת הצדיקים, ובדרך אור חוזר זהו עבודת הבעלי תשובה (והוא בחילא תיר²³, כמו אור חוזר שהוא הגבורות כנ"ל²⁴). ולכן רצה יצחק לברך את עשו, דלכאורה²⁵ הרי ידע שאין שם שמים שגור בפיו²⁶, אלא מפני כי ציד בפיו²⁷, שיש בו ניצוצות דקדושה, ורצה יצחק להמשיך ריבוי אור, אשר עי"ז יכלל בזה תנועה של תשובה, שזהו דוקא ע"י הצמצום. אבל באמת הי' יעקב צריך לקבל את הברכות, שיהיו ביעקב ב' העבודות, עבודת הצדיקים ועבודת הבעלי תשובה, והכלי לזה הוא השערות ובגדי חמודות וריח בגדיו⁹ מלשון בוגדיו²⁸, שזהו ענין התשובה וענין הצמצום כנ"ל, וזה הכלי שעל ידו יקבלו ההמשכות. וזהו ויתן לך האלקים, ענין הצמצום, ולא שליעקב יהי' רק ארץ ישראל ולעשו יהי' חוץ לארץ, אלא שגם ליעקב יהי' חוץ לארץ, שיהי' לו ירידה בחוץ לארץ ושם ימשיך הענין. עד כאן תוכן המאמר.

וזהו ויתן לך האלקים, שזה נותן את הכח לשבר הצמצומים. וזהו גם הפירוש שויתן לך גו' מטל השמים זה מקרא ומשמני הארץ זה משנה וכו', שזהו ענין התורה.

ד"ה זה שבהערה 2 (סה"מ בראשית שם ע' לד).

וש"נ.

26) פרש"י פרשתנו שם, כא.

27) פרשתנו כה, כח.

28) סנהדרין לו, א.

21) פרשתנו שם, יא.

22) ל' הכתוב – תרומה כו, כח. ויקהל לו, לג.

23) זח"א קכט, ב.

24) בהנחה נרשם בתחילת המוסגר: אולי אמר.

25) בכ"ז – ראה גם תו"א פרשתנו כ, ב ואילך.

והגם שקודם הי' ג"כ ענין התורה ומצוות, אבל לא הי' משפט וצדקה²⁹, שישפוט עצמו ושהתורה יהי' בקבלת עול, ומעשה המצוות מלשון מעשין על הצדקה³⁰. ויצחק שהוא גבורה דעתיק נתן כח על זה. וזה תלוי בריח בגדיו, שבוגד בעניני העולם ואינו מתפעל מזה, שזה שובר את הטבע, וזהו כלי להמשכה דאור חוזר³¹.

צדיקייא בתיובתא (ראה לקו"ת ר"ה נח, ד. האזינו עה, סע"ב. שמע"צ צב, ב. שה"ש מה, א. נ, סע"ב. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"ב ע' תקלד. ועוד. וראה זח"ג קנג, ב. לקו"ד ח"א קמו, א ואילך), וגם נזכר שברכות עשו נתקיימו אבל ברכות יעקב יתקיימו רק לעתיד לבוא (ראה אגדת בראשית פמ"ב, ג).

29) תהלים צט, ד. ראה תו"א בשלח סג, ב. ובכ"מ.

30) ב"י לטור יו"ד סרמ"ח. וראה סה"מ תרל"ו ח"ב ע' רפט. תרצ"ט ע' 191. לקו"ש ח"י"ב ע' 238. ובכ"מ.

31) חסר הסיום. נזכר שמשיח אתא לאתבא

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

„עת לבנות“...

(א) נרשמים

בוחרים בא' משלושת המסלולים:

(1) **תרומה מראש:** תורמים \$1,900 (או 6,800 ש"ח) בתשלום אחד מראש [באה"ק: bit.ly/livnot1 בארה"ב: bit.ly/timetobuild1].

(2) **הוראת קבע לשנתיים:** תורמים פעם בחודש \$83 (או 300 ש"ח), למשך 24 חודשים (סה"כ 1992 דולר, או 7200 ש"ח) [באה"ק: bit.ly/livnot24 בארה"ב: bit.ly/timetobuild24].

(3) **הוראת קבע לחמש שנים:** תורמים פעם בחודש \$35 (או 125 ש"ח) למשך 60 חודשים (סה"כ 2100 דולר, או 7560 ש"ח) [באה"ק: bit.ly/livnot60 בארה"ב: bit.ly/timetobuild60].

תאריך אחרון להצטרפות: **יום שישי, ו' טבת ה'תשע"ט**

(ב) מקדישים

בעת ההרשמה, מספקים שם עבור הקדשה, לזכות או לעילוי נשמת (לדוגמא: "לזכות ר' פלוני בן פלונית שי' אלמוני (ומשפחתו)", או "לע"נ ר' פלוני ב"ר פלוני אלמוני ע"ה"). הקדשה מיוחדת עם כל השמות שיסופקו ע"י התורמים תופיע בסיום כל כרך וכרך מהסדרה!

המשתתף במסלול הראשון יוכל לספק גם נוסח ע"מ להדפיס על **עמוד שלם** בא' הכרכים, והמשתתף במסלול השני יוכל להגיש גם נוסח ע"מ להדפיס על **חצי עמוד** בא' הכרכים. הקדשות אלו יופיעו לפי סדר הנרשמים, בחלוקה שווה לאורך הסדרה.

(ג) ו... בונים!

יחד נגיע ל-**1,000 משתתפים**, ועי"ז נבנה ונבסס את "המכון להפצת תורתו של משיח", על מנת שיוכל להמשיך בהפצת תורתו של משיח בקנה מידה הרחב ביותר! כל א' מהנרשמים מקבל 160 כרכים בסדרת "דברי משיח", מתש"י עד תשמ"ט.

[כאשר נזכה לשמוע תורה חדשה מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ויופיעו אי"ה כרכים משיחות שנה זו (תשע"ט) ואילך, לא יוכלו ספרים אלו במבצע הנוכחי. כמו"כ לא נכללים 13 הכרכים של השנים תש"נ-תשנ"ב, אותם יש לקנות בנפרד].

את הספרים ניתן לקבל ברגע הופעתם באה"ק אצל הנציגים בקהילות ובישיבות חב"ד, ובארה"ב ברגע הגעתם (לערך חודש אחרי הופעתם באה"ק) בבית משיח 770 (או בתוספת תשלום - גם מחוץ לקראון הייטס).

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם

תיכף ומי"ד ממ"ש, נאוו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

"לא לתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!